

Ömätöf

II

Räntetty: A. E. Modeen.

Stämpin Schenklerin kirjallisuuden painattama.

Wijurista

St. A. Sjöbergin kirjapainossa 1888

Lea.

Näytelmä yhdesjässä näytöksessään.

Kirjoittanut

A. K i w i.

Jäsenet:

Sakaio (Piipiasfa Zacheus), publikanien päämies Jerikossa.

Lea, hänen tyttärensä.

Aram, eräs nuori saduseus.

Toas, eräs fariseus.

Ruben, publikani.

Tapaus: Palestinaassa Jerikon kaupungissa Kristuksen aikana.

Sakaion huone; avonaisesta ovesta näkyy etäällä kallioinen seutu ja kallioin juurilla korkeita palmuja. Sakaio istuu pöydän ääressä, lukien rahojansa lippaasta pöydällä.

Gusimäinen kohtaus.

Sakaio. Sitten Ruben.

Sakaio. Yksi tuhatta, kaksi tuhatta, kolme tuhatta penninkiä. Siinä kolme tuhatta penninkiä. (Kimmauttaa äkisti lippaansa kiini) Ruben! Unohdanpa wiikuna=tarhani. Ruben! (Ruben tulee).

Ruben. Mitä tahdot, herra?

Sakaio. Kän kerta wiifuna = ja palsamitarhani ympärä ja katso, onko kaikki niinkuin oleman pitää. Muista: heidelmät rippuwat walmiina, aita on heikko ja warkaita monta. Tee niinkuin sanoin.

Ruben. Teen sen heti. (Menee).

Toinen kohta.

Sakaio (yfsin).

(Uuaa taas lippaansa ja lukee): Kolme tuhatta, neljä tuhatta, wiisi tuhatta penninkiä. Niin, wiisi tuhatta penninkiä ja kasa ropoja siihen lisäksi, siinä on rikkauteni rahassa. Rikas olen, mutta miksi en rikkaampi? Wiisi tuhatta penninkiä; miksi ei kymmenen tuhatta? — Mutta tulewa aika tuopi kaffiini kulta, jota Sakaio tietää ammentaa ja panna talteen. — Rikas olen, rikkaammaksi tulen, ja olenpa onnellinen myöskin, niin luulen. Mutta onnellisempi olisin, jos tuo kiiltävä saalis tuossa olisi kokonansa kunnialla pyhdetty; mutta juuri niin ei ole laita. Enin kaikista muistelen tuota leskeä Gilgalin kaupungissa. Hän on köyhä, mutta häneltä pinnistin wilkelästi ulos kassikymmentä penninkiä, — ja kymmenen määrää siinä kohdassa lafi. — Noo, tosin puristan ja kiskon, „oikein ja wäärin kokoon käärin“, mutta samoin teki tässä ennen minua toinen mies, samoin myöskin mies ennen häntä, ja niin on tapahtunut aina alusta Rooman wallan. Ja, suuri Jehowah! ken on Israelissa kylliksi luja harjoittamaan Sakaion wirtaa, silloin tällöin horjumatta oikeuden tieltä pois? Tuskin joku woimallinen rabbi. — Mutta kuinka suuri on tuossa ropojen luku? (Lukee. — Joas tulee sisään Sakaion huomaamatta).

Kolmas kohta.

Sakaio. Joas.

Joas (eritseen). Tuossa istuu ukko yksin ja, niinkuin luulen, lukee aarteitansa. Niin, siinäpä se voima, joka minua, puhdasta fariseusta, wetää wäkisin hlönkatsotun publikanin huoneeseen. Tästäpä saan pitää hywänäni paljon nuhteita ja kylmyyttä monelta wanhurksaalta hstävältäni ja heimolaiseltani. Mutta ukolla tuossa on kultaa ja tawaraa, joista ei sydämeni mieli enään erota, ei, waan kaiken tämän rikkauden perilliseksi tahdon tulla hänen tyttärensä kautta. (Katsoen yli Sakaion oian). Haa, mitkä kiiltävät kulta-kasat!

Sakaio (huomaa Joaksen ja lyö äkisti lippaansa kiinni). Mies, mitä näit?

Joas. Kultaa, kultaa!

Sakaio. No, mille nähtti?

Joas. Mullalle, mullalle!

Sakaio. Mullalle? Jos niin aattelet kullasta, niin etpäs koskaan pssy warallijena miehenä, waiikka ammentaisi onni sun arkkuusi vielä suuremmat perinnöt kuin ne, jotka jo saanut olet. — Multaa, Mitä? oletko tyttäreni ansaitsewa ja hänen kauttansa viimein kaiken tämän kullan, jonka hiellä ja waiwalla olen koonnut vuosien kuluesja?

Joas. Alkoon tämä teitä huolettako, isä. Kuitenkin pois, kauwas minusta se, että rakastaisin täällä hlitse kaikkea tuota maallista tawaraa, jonka koi syö, ruoste raiskaa ja warkaat kaitvaa. Minä pelkään ja rakastan ainoastaan Israelin Herraa, joka tähän asti on minua warjellut ja tästälähin warjelee kaikesta synnin loasta. Joas ei jumaloitse kultaa ja rikkautta, mutta hänen säästäwäinen luontonsa tekee, että rikkaus hänen haltusjansa ei wähenene waan enenee päivä päivästä. Tawaraa en katso hlön, waan rehellisellä tawalla tahdon sitä lakkaamatta koota. Ja mistä syystä? Siitä syystä, että viimein tuon näen

itseni kyllin warakkaaksi, taidan harjoitella laupeuden töitä Herran kunniaksi.

Sakaio. Mutta aina warowasti, aina warowasti, muistellen pahoja päiviä, jotka woitwat meitä lähestyä.

Joas. Warowasti, sen tiedätte.

Sakaio. Minä tiedän, että toimitan Lealleni miehen, joka ei tuhlaa mitä Sakaio on koonnut, waan saattaa säästöt paisumaan yhä enemmän ja pitää köyhyyden kautana siitä huoneesta, jossa tyttäreni emännöitssee. Joas, rakastatko lastani?

Joas. Wähemmän kuin Jehowaa, enemmän kuin itseäni.

Sakaio. Ja enemmän kuin minun kultaa?

Joas. Mitä kysytte?

Sakaio. Yhtä kysyn. Katso, jos nyt pahapäitväni tuli, ryntäisi päälleni tuulen puuskana, kuin ennen Jobin onnettomuuden päivä, temmaisten minulta kaikki, ja minä seisoin kerjäläisauwa kädessä; sano, ottaisitko sittenkin tyttäreni waimokses?

Joas. Elohimin nimesä, minä ottaisin hänet.

Sakaio. Terwe sinä!

Joas. Rakkauteni häntä kohtaan ei ole kullan pöyhintä, waan puhdas ihastus, niin kuin ennen Jaakopin potwessa Raakelia kohtaan.

Sakaio. Poikani, minä tahdon uskoa sen, ja olen walmis laittamaan häitä.

Joas. Yhtä mielin kerran vielä kysyä. Maituani tyttärenne, kuinka suuren huomen-lahjan saan?

Sakaio. Kaksi tuhatta penninkiä.

Joas. Ei, kolme tuhatta.

Sakaio. Kaksi tuhatta, ei ähriä enemmän. Mutta mentyäni wiimein isieni luokse, silloin tiedät saatwasi kaikki; ole tyytyväinen.

Joas. Wakaasti suostun odottamaan, kun waan kerran olen saanut tyttärenne. Mutta siinähan on solmu.

Sakaio. Jonka atvaa isän twalta.

Joas. Hänen sydämensä on minua kohtaan kylmä, mutta Aramille aitwan hempeä.

Sakaio. Waan sinä hänen saat, mutta Aram saakoon sauwastani, jos kerran wielä hän uskaltaisi astua minun huoneeseni. Monta on minulla syhtä, hyljätä tämä mies. Katso, hän on saduseus, waikka alhaista säätnä, ja siis enemmän wielä inhoittawa kuin itse saduseusten päämies. Hän on puoleksi Kreikkalainen, lukee yhtä kewytmielisesti Moseksen lakia kuin pakanain saastaisia kirjoituksia. Tutkistella muukalaisten esyhtäviä kirjoja: rangaistuksen alainen teko!

Joas. Kiwitystä ansaitsewa, kiwitystä!

Sakaio. Ja mikä on hän wielä? Köyhä rotta. Ja se on pyhälistä pahin. Antaisinko siis tyttäreni hänelle? En, niin kauwan kuin telää Israelin Jumala!

Joas. Minä kiitän teitä. Mutta olkoon asia lujasti wahvistetu, wierasmiesten kuullen.

Sakaio. Se tapahtukoon, kun tyttäreni tulee.

Joas. Missä wiipyy hän? Ehkä tuon kivotun saduseuksen luona taas, hänen wietkaan äitinsä puheilla.

Sakaio. Erehdytpä. Nyt on hän luvallani pois, mutta kadunpa toki, että päästin hänen. Jo eilen läksi hän erään ystävängsä seurassa katsomaan tuota profeettaa, näkemään hänen ihmeitängsä, joista kerrotaan loppumatta. Kimahthan — ja sen mahdat ietää — eilen kaupungissamme suuri huuto ja maine tuosta erškummallisesta miehestä, tuosta Natsarenosta, jota kutsutaan profeetaksi, wieläpä Messiaaksikin.

Joas. Kaitki hulluutta! Tutkistele kirjoja, niistä olet löytäwä järkähtämättömän todistuksen, ettei tule profeettaa Natsaretin kaupungista, saatikka Messias, Israelin luvattu hlkä, Dawidin huoneen hera.

Sakaio. Minä sanon: niin kertoilee kansa.

Joas. Tämä kansa, tämä wiheliäinen joukko, joka ei

tunne lakia eikä profeettoja, olkoon kirottu! Kirottu olkoon tempelikas roistokansa! Ah, että laskitte neidon siihen petolliseen wirtaan.

Sakaio. Toivon kuitenkin

Joas. Waiti! Seitsemännen rukouksen hetki on tullut. (Sankee polwillensa ja rukoilee). Minä nostan kätteni ylös korkeuteen ja kiitän sinua Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala, Jaakopin Jumala ja meidän isäimme Jumala! Minä kiitän sinua, etten ole ryöväri, en waras, enkä walehtelija, etten istu siellä missä pilkkaajat istuivat, waan kähskelen kaukana jumalattomain retkiltä. Katso, minä olen kuin istutettu wiikunapuu juoksewan wirran reunalla, joka aina on kantawa hedelmänsä oikeaan aikaan ja jonka lehdet eivät lakastu. Kaksi kertaa wiikossa minä paastoan, kerran wiikossa lahjoitan uhriarkkukuhun ährin, ja aina Sinua sapattina ylistän, weisaten tempelin pihhässä satwussa. Herra, ken palkwelee sinua hortaammin Benjamin maassa, ja ken on siis enemmän ansaitsewa että hänen hytwiä kätwis, niin istuesssa kuin astuesssa, niin maatessa kuin waltwoessa? Herra suojele Joasta aina, mutti shöfse hänen wihamiehensä helwetin tuleen! Kuule rukoukseni isäimme Jumala, sotajoukkojen ruhtinas, herra Sebaot! (Moisee ylös. Tämän kulwessa on Sakaio forjannut lippaansa ja tehnyt yhtä ja toista siwoamista huoneesfansa. — Lea tulee).

Meljäs kohtaus.

Entiset. Lea.

Sakaio. Tyttäreni, sinä olet wiipynny kauwemmin kuin lupani myhnsi.

Lea. Ah, isäni! lentäen kuluu aika, un sydämemme asfartelee taitwaan ihmetöissä.

Sakaio. Sielusi on tulesfä ja lieksfä, luulen minä.

Lea. Oi, pihälle tuntuu ilma jota hengitän, pihälle tuuli wiikuna-tarhasfamme!

Sakaio. Joko hulluttelet sinäkin?

Joas. Mitä sanoin minä? Haa, wiillitys on saanut wallan!

Lea. Joas, ole lausumatta niin, ja sinä, mun isäni armias. (Salailee isäänsä) Isä, minä olen usein ollut tottelematon lapsi, mutta anna minulle anteeksi, taiwaan rakkauden nimessä, anna minulle anteeksi kaikki. Tästäälähin lupaan olla kuuliainen Leasi aina.

Sakaio. Mun tyttäreni, hyvä lapsihan olet ollut aina, paitsi yhdesä kohdassa, mutta sinäpä tuiki itsepintainen ja was-tahakoinen. Sinä hymärrät?

Lea. Minä hymärrän; tämä wiittaa Joakseen, mun ylkääni.

Joas. (Erittseen) „Mikäni!“ Sen sanan kuulen hänen suustansa ensimmäisen kerran. Hänen mielensä on muuttunut.

Lea. (Ottaa Joasta kädestä) Joas, aiwan penseä on poweni ollut sua kohtaan, sen tunnustan; mutta minä tahdon rukoilla itselleni taitwaalta rakkautta, ja rakkauden hengen lapsena sua kerran waimonasi palvelen ja kunnioitan. Aram, nhytä unohdan sinun ja liityn Joaksen kohtaloon; sillä niin on isäni tahto. Jos toisin tekisin, niin saattaispa kenties murhe hautaan hänet, joka on mun siittänyt ja niin hellästi kaswattanut, hänenpä kenties kuolettaisn ennenkuin aikansa on tullut, ja minua kohtaisi korkeuden rangaistus. Mutta jos tähtän hänen tahtonsa, rakentaen rauhaa, niin asettuwat hyvät enkelit huoneeseni ja wiimein kantawat mun sieluni Abrahamin helmaon. Rauhaa, sowintoa tahdon tehdä, niin käskää Matsarenon oppi, tuon Jumalan lähettämän miehen oppi. (Ojentaa Joakselle toisen kädensä). Joas, katso morsiantas!

Sakaio. Tämä on somasti tehty, mun lapseni, oikein foreasti! Joas, oletpa nyt kihlattu mies; hän tarjoo sinulle kätensä ja sydämensä.

Joas. Ole terwehditty, soma neito!

Sakaio. Eitä ole hän oiwallinen lapsi?

Joas. (Syleillen Leaa päätä) Eihän sitä voi kieltää. (Eriksien) Täntyh takoa, täntyh takoa, niin kauvan kuin on rauta lämmin, takoa ja peitellä vielä millä filmällä katselen sun hulluuttasi. Mutta kas, kun kerran olet waimoni, laillinen avio- puolisoni, niin kyllä sun opetan juoksemaan narrin retkillä ja kuulemaan thymän Galilealaisen firottua oppia. Toki nyt kas- kee wiisauus, että hillitsen mieltäni vielä ajan tuonemma, waitka paisuukin sappi. Mutta tulepa tästä vielä luku lau- lun perästä; tulee.

Sakao. Nukoilitko taas? Waan sano; ah! eikö ole hän oiwallinen lapsi?

Joas. Ei voi kieltää.

Sakao. Matsareno on siis waituttanut hywää eikä pahaa.

Joas. (Purren hammasta) Hmm, hmm! (Lea kääntyy isänsä puoleen).

Lea. Mun kallis isäni! hywin tekee hän kaikki tämä mies. Sairaat hän parantaa, syntisille saarnaa hän armoa ja orjille iäistä wapautta. Oi! olenhan nähnyt hänen ihmeellisen woimansa, sen näin kun talutettiin hänen eteensä mies, joka myhkö ja kuuro oli. Siepeästi tarttui hän mieheen, painoi sor- mensa hänen korwiinsa ja katsahiti laupeaasti ylös taitwaaseen. „Hefata“ hän lausui, ja kohta aukeniwat miehen korwat, hä- nen kielensä siteet päästettiin, ja selwästi hän haasteli suureksi ihmeeksi kaikille. Millä kiitollisuuden ihastuksella silloin paran- nettu katsoi parantajaansa, ja millä jumalallisella hymyllä loi häneen silmänsä Matsaretin poika, rakkautta täynnä. Mikä juh- lallinen hetki, jona kaikki kansa itkuun hystähti heidän ympä- rillään! Oi! armon- liiton enkeli on meitä lähestynyt matalasta majasta Galilean tuorilta, mutta Jumalan linnasta on hänen sielunsa lähtenyt alas. Ja siunattu olkoon se kohtu, joka häntä kantoi, siunatut ne kädet, jotka häntä tuuwittiwat! Tulut on Israelin otollinen aika, nousnut on sen autuuden päitwä. — Isäni armahin!

Sakao. Ihmeellistä!

Joas. (Eriksen) Saatana on karannut kahleistansa ja villitsee nyt maailmaa.

Sakao. Sano tyttäreni, millainen on miehen muoto?

Lea. Isäni, kuinka voisin kuvata häntä, lähettilästä ikuisen aamun? Niinkuin aamun koitto paistaa hänen kirkas otsansa, ja kuin aamun tähteä katki hänen filmänjää säteilevät, lausuen maailmasta, jolla ei ääriä ole. Vertaisinko aamun ruskoon hänen huulienjää hohtavaa kultaa, joista hengittää puhkaus ja pyhyys? En tiedä, mutta tiharat hänen olkapäillänjää välkkyvät niinkuin muhewat pilvet, niinkuin warjoisten pilvien somat kierrokset Hermonin hartioilla välkkyvät. Hän haltuussa manttelissa kähstelee, samoin hameessa, Galilean waimoin kutomassa, ja purpurainen nauha wööttää hänen hoikan miehustansa. Ah! hänen kuvansa juhlallinen korkeus meitä taituttaa alas ja taas samon kuvan lempeä woima wetää meitä armaasti hänen manttelinsa liepeisiin. Ja sille, joka hänen kaswojansa katselee, hän lainaa waloa sädeloisteestansa, niin kuin lähteelle waloa antaa auringon terä. Niin, jos äänestönnä hän seisoo. Mutta kun aukenewat hänen huulensa, silloin kaikuu ääni woimallinen niinkuin Jehowan, ja kuitenkin lempeä kuin tuulen hyminä Salemissa. Niin kaikui hänen äänensä saarnatesjansa Jumalan waltakunnasta. (Katsahtaen hartaudella ylös) Sinne mua kerta saata, armias henki taitwahan! Sinne meitä kaikkia kerta saata!

Joas. (Eriksen) Tosi! Saatana on pääsnyt irti ja villitsee maailmaa walkeuden enkelin haamussa.

Sakao. Lapseni, kerro mulle lyhyesti mitä hän saarnasi.

Joas. (Eriksen) Kas niin!

Lea. Sydämen puhtautta, hengen siwentytä tahtoo hän meiltä ja että hylkäämme kaikki saastaiset ja häijyt himot. Wihan, wainon hän tuomitsee pois ja tahtoo, että rakastamme

kaikkia, kaikkia, niin vihamiehiämme kuin ystäviämme. Vihamiehiämme! Isäni, huomaitkaat tämä.

Sakaio. Vihamiestämme rakastaa! — Se on uutta.

Lea. Mutta jaloa, ihanata, ihanata!

Joas. (Eritseen) Yhdistillistä!

Lea. Kaikki hän kutsuu liittoonsa, niin pakanat kuin Israelin lapset, niin publikanit kuin temppelin wartijat hän kutsuu taitvaan liittoon.

Joas. (Eritseen) Voi taitvaallista melskaa!

Lea. Ei ketäkään katso hän yllön, ei syntistä suurimpaa, joka waan katuu ja parantaa itsensä. Uutta, wilpitöntä henkeä hän tahtoo, ja jo täällä murheen laaksoissa hän lupaa meille palkinnoiksi omantunnon rauhan ja puhtaan ilon, mutta viimein kuoltuamme hän antaa sielullemme ijankaikkisen autuuden Jumalan pyhässä Sionissa.

Joas. (Eritseen) Yhdistillistä, lystiä! Heisaa kaikki Sionin pojat ja tyttäret!

Sakaio. Sano miisiä erosit miehestä.

Lea. Rappaleen matkaa kaupungin portista, jota hän lähestyy.

Sakaio. Minä tahdon hänen nähdä!

Lea. Rientäkää häntä vastaan!

Joas. Mitä mieletöntä?

Lea. Mun hyvä isäni, rientäkää häntä vastaan!

Sakaio. Paitalla, ja seuratkoon mua Ruben. Häntä tarvitsen; sillä olenpa koviissa kiipaleissa wuokramiesteni kanssa toisessa talossani. Eipä helttiä sieltä leikiten wuokra, mutta nytpä on lähteminen kiristämään heitä, ja toimitan siis yhdellä tiellä kaikki asiaa, koska taloni on lähellä kaupunkimme porttia. — Minä tahdon nähdä tämän miehen!

Joas. Seisattukaat, malttakaat mieltänne!

Sakaio. Miksi tahdot niin?

Joas. Pöyhkäät hänestä kaukana, muutoin tiukka per-
tele tiertää päanne hulluksi.

Sakaio. Ole pelkäämättä poikani.

Lea. Joas, tämä puheesi on taitvaalle kauhistus. Di-
hliäni! lähdeppäs sinäkin häntä katsomaan, ja oletpa huomait-
sewa, toivon minä, ettei ole hän pertele, waan Messias itse.

Joas. Messias! Hahaa! Missä ovat sitten hänen le-
gionansa, siivitetty ratsas-joukkonsa, missä woimat, joilla kukis-
taisi hän Roomalaiset, syöksisi ne helwettiin alas ja rakentaisi
uudestaan Dawidin linnan? Näitä kaikkia ei kuulu eikä näh.

Lea. Sinä et käsitä hänen oppiansa. Ei ulkonaisella
tawalla, waan henkensä woimalla on hän wapahtawa maailman.

Joas. Mikä hulluus!

Lea. Wiisaus taitvaallinen!

Joas. Lea, Lea, sinä olet joaistu.

Lea. Nähtyäni maailman walkeuden.

Sakaio. Minä myös hänen tahdon nähdä. — Warti-
oitse huonettamme tarkasti, Leaseni, ja liiutenkin lipasta tuolla,
sinä tiedät!

Joas. Kerran vielä teitä rukoilen: olkaat kaukana waa-
rallisesta miehestä!

Sakaio. Minä menen, mutta wartioitse wiikuna- ja pal-
samitarhaani sinä. Ruben astukoon jäljissäni. Kärskele nyt-
timaasani, kunnes palaan retkeltäni takasin, ja sitä, joka mie-
lisi tunkea läpitsä aidan, sitä iske päähän, iske konnaa sawwal-
lasi päähän. Mutta sinä, tyttäreni, muista kallisi arkkuni tuolla.
— Tule, Joas, ja ole uskollinen wahti. (Menee).

Viides kohtaus.

Entiset pait Sakaio.

Joas. (Eriksen). Voi etten taida sinua estää! sillä
aawistanpa pahaa. (Menee).

Ruudes kohtaus.

Lea (yksin).

Kurja isäni, sun kulto-arkkusi on sun rakas maailmasi, joka painaa sinua niin päivällä kuin yöllä. Tuskallinen onpi rikkautesi onni, waikka olisitkin toonnut tawarasi oikeuden mitalla. Mutta, isäni, oletko aina käntellyt tätä mittaa? Toista pelkään minä ja pelkään taitwaan rangaištusta, joka taitaa fi-roukseksi muuttaa huomen-lahjani mennessäni miehelään. Rik-kaasta isästä lähden rikkaalle miehelle, mutta luulenpa, että on heillä molemmilla yhtä katsoa surun pimentämällä filmällä re-hellisyhden kulta-waakaa, ja silloin ehkä synkistyy heidän elä-mänsä päivä. Ah! heidän aarteensa ovat mun sielulleni kau-histus. Mutta ilon ja rauhan tarjoo sydämelleni köyhä Aram. Hän lempii Leaa Lean tähden, waan ei hänen isänsä kullan tähden, ja Lea lempii häntä ja tahtoisi mennä hänen waimok-sensa, mutta toisin on isäni tahto. Ah kuinka katkerata erota sinusta, sä päiväni lempeä! Sinua lemmin, waikka oletkin Sadu-sealainen, etkä usko että tuolemme elämään ijanikaisijesti. Mutta ehkä uskot toki waikka et usko, ehkä epäilet nuorukainen, kau-nis ja hlewä. Mlewä sä olet kuin Jerikon palmupuu, joka tai-waan korkeudessa humisee, ja kaunis sä olet; ihanata onpi sua katsella kuin Nebon harjalta luvattua maata. Niin sua sieluni kutwailee. Mutta jalompana, kirrkaampana seisoiisit mun edes-säni vielä, jos uskoisit taitwaallista oppia Matsaretin profetaan suusta. (Jstuu) Oi! ei poistu mielestäni ihmeellinen mies, ei hänen haamunsa, ei hänen äänensä helinä; ja pyhänä tarinana wäikkyy muistossani mennyt päivä ja mennyt waltwottu yö. (Unisena) Sun jalkojesi juurehen, punehtuen kainosti, minun sie-luni waipua tahtoo waipua, nukkua nukkua unek-simaan suloisinta unta. Siitä alkaa pelastuksen tie, Jumalan waltakunnan tie. Sinne minua saata saata minua sinne, laupias Goel! (Nukkuu. — Aram tulee).

Seitsemäs kohtaus.

Aram. Lea.

Aram (erikseen). Hän on nukuttisssa; hän lepää viatto-
muuden rauhallista unta. Ihanasti sievä huntu, muodostaen
monifiemuraista walkeata piltveä, peittää sun pääsi, ja somasti
tummat kiharasi kierteleikse tämän walkean huitwin alla. Sun
hameesi, mukaellen orjantappura=kukkasen punertavaa pukua, sul-
kee sun hienoon werhoonsa, mutta ei kuitenkään sulje eikä peitä
käsitwarstasi kynnäspäistä formiesi ruusuisiin päihin asti; waan
paljastettuina ne kimmeltävät, woittaen päiwän kirkastaman
lumen Libanonin kukkuloilla. — Tämä kutwa mua wiehättäen
wetää publikanin huoneeseen, tuon miehen majaan, jota juuta-
laiset wihaawat. Toki; miksi wihattu, jos wirkaansa hän toi-
mittaa kunnialla. Mutta itsekäs ja taikauskoa täynnä onpi Is-
raelin kansa. Mutta minä, muistaessani sinua, armahaani,
tahdon katkaista kaikki mikä woisi wäliämme himmentää. Si-
nua kohden aina, waikka Gehennan höhön saakka, tahdon rhy-
nistää, halkaisten wastustien synkeät seitat. — Lea, katsellesani
sinua, uneksuneena tuossa, tahtoisinpa melkein uskoa, että sinussa
on kuolematoin sielu. Uskoisinko, aattelisinko niin? Löythyhän
kuitenkin myriaadeja, joiden rinnalla luontokappaleen ei tarwitse
juuri häwetä. Missä on siis eroitus? Olisiko se mahdollisuu-
den siemen ihmislapsen posesssa, joka siirtää hänen elikosta
äärettömän kauwas? Mitä aattelen? Mitä uskon? — En tiedä,
en tiedä! mutta ihastuksella katselen impeä tuossa, ihastuksella
ja polttawalla waitwalla; sillä hän on kaunis kuin serafim, ja
on hän ehkä huomena Joaksen oma. Oi, kiusallinen aatos, aatos
tuskaa täynnä! Häntö kerran on lepääwä powella, joka tuossa
nyt huokuu hiljaisessa autuudessa? Hän! Sinä suloisesti pu-
reskelewa mato, kattaise jo sydämen juuret kaikki! Häntö naut-
tisi näiden huulien phörryttäwää hekkumaa, Saaronin phhää
ruusua tuossa? Mutta, Joas, haa, minä warastan sun kuk-

kaseltasi ylimmäisen hunajakasteensa pois! (Suutelee Leaa, joka heräny. — Aram poistuu hänestä muutaman askeleen).

Lea. (Nousee ylös) Aram!

Aram. Lea!

Lea. Aram, mitä teit?

Aram. Mitä tein minä, Lea?

Lea. Mitä tiesin minä, mitä tiesin minä, — ah, taitvaan ihanuus! — mitä tiesin minä?

Aram. Ja minä?

Lea. Waiti! Minä kurja punehdun ja häpeen, ja taas en häpeen ja punehdun. Waiti, Aram, waiti! Sinä ansaitset rangaistuksen.

Aram. Rantaise minua.

Lea. Joaksen puolesta sen teen.

Aram. Etkö itse puolestasi?

Lea. Voi! minä mieletön nht'aikaa sinua nuhtelen ja kiitän. Kiitän? Älä luule! Rangaista sua tahdon, rangaista! älä luule, älä luule! Voi mikä moninkertainen hulluus! Mutta katso naisen luontoa, katso älätkä ihmettele. — Aram, Aram, miksi teit niin ihanasti tämän pahan thösi? Aramin suudelmasta herätä onpi suloista niinkuin taitvaan manna, suloista kuin taitvas itse; mutta ätköön niin kuitenkaan tapahtuko, ei, ei, mun ystävänä ei! Aram, kuule suustani kattera sana, sinun kattera kuulla, mutta minun ehkä vielä katterampi lausua. Ystävänä, älä atvaa koskaan enään tämän huoneen ovea. Minä lemmin sinua, mutta, mutta waimoksesi en tule. Joasta en lemmin, mutta waimoksi hänelle täythy minun mennä; sillä niin on isäni tahto, jonka olen Jumalan nimessä täyttävä. Tiedä, hän on nht sulhaiseni, hänelle olen luvannut sydämeni, eloni ja olentoni kaiken.

Aram. Tämä on päätetty siis?

Lea. Ainiaaksi.

Aram. Etä enään toivoton haamettakaan löhdy.

Lea. Ei, ystävänä. Mutta ole kuitenkin lohdutettu, sinä unohdat minun pian ja walitset itsellesi Jerikon palmumetsästä toisen morsiamen.

Aram. Nyt olkoon hautani se morsian, jonka helmaan waitvun.

Lea. Aram, Aram, miksi riehut?

Aram. Miksi eläisin enään?

Lea. Sielusi autuuden tähden.

Aram. Hm.

Lea. Älä kiellä pois, älä kiellä pois meidän taitvaallista kotomme. Ethän toki milloinkaan ole wahtvasti wakuutettu siitä, että totisesti niin, kuin tahdot uskoa nyt, ovat elämän ja kuoleman asiat. Siis älä seisjo tnythwäisenä tässä tummassa sumussa, vaan katsahda aina kauvemmas ja rukoile taitvaan isää, että awaisi hän silmäsi huomaitsemaan armonsa walkeutta. Käy kuulemaan Natfarenoa, käy hänen oppiansa kuulemaan. — Sano mitä aattelet hänestä.

Aram. Miehi ihmeellinen, jos niin hän on kuin maine sanoo.

Lea. Hän saarnaa meille autuitten ewankelioa, neuwoo meitä wäshmättä rukoilemaan ja lupaa meille wiimein woi-ton kruunun. Hän itse, waikka jalo ja puhdas niinkuin korkeuden kirkas wahtuus, rukoilee sittenkin usein ja hartaasti meidän isäämme, jonka asunto on taitvaassa. Suotko minun kertoa mitä näkivät silmäni eilen, laskiessa kauniin päitwän?

Aram. Kuultelenpa mieluisasti.

Lea. Katso, kun seurasia monilukuisen kansan tulimme erään korkean wuoren juurelle, katosi joukostamme äkiesti wieraamme Galilean maasta, katosi eikä kenkään tietänyt mihin. Mutta pianpa minä ja kaksi matkakumppaniani näinme hänen astelewan wuoren warjokasta rinnettä hlös himmeitten öljypuiden suojassa. Rupesimmepa kohta kiltwan ja kaartuen juoksemaan hlös, ehdimme wiimein, kowin hengästyneinä, wuoren harjanteelle, jossa tuuhean seeterin werhossa katselimme jumalallista miestä, joka rukoili, kauniina ja kirkastuneena. Milloin

heleässä korkuudessa wiipivät kauvan hänen ihanat silmänsä, ja koko hänen olentonsa hengitti wakatuuutta ja hurstkautta, milloin waitutti hän taasen katsantonsa alas kohden itäisiä maita ja seisoi salaisesti hmyhten ja niinkuin uneksuen unta pyhää. Ja nähti siellä Jordanin laakso, Gileadin tuoret kuin sinertävä satwu, ja tuorten wälistä Rabat-Ammonin kaupunki etäällä, mutta tuonnempina wielä, ihan ilman reunalla, haamotti Arabian hie-tainen kellahtawa maa. Sinne hän katseli, mutta katseli kohden kirkasta korkeutta taas, ja hänen silmissänsä leimusi suloisin tuli, otta paistoi kuin juhlapäiwän puhdas taitwas, ja hänen hituskierteinsä ympäriltä — niinkuin tuntui meistä kaikista, jotka tähtäilimme häntä — säteili walo ihmeellinen ja kirkas, antaen aawistusta pyhien kunniaasta ja kirkkaudesta. Tämän kaltaisen näimme olennon harjulla huimaawan tuoren. Ja kun läksi hän taasen kähstelemään alas, asui hänen kaswoillansa ijantaittinen rauha. Niin hän poistui, auringon waipuesssa Efraimin kukkulaan taakse iltaruskon purpuraiseen mereen ja seeteripuiden peit-tyessä hämääseen. Kaunis, juhmallinen oli tämä nähty.

Aram. Armas Lea, oletpa maalannut sieluni eteen an-karan kutwan rukoilewasta miehestä.

Lea. Tätä älä unohda sinä, joka hurjasti riehut, kun sydäntäsi kohtaa täällä wastointähyminen.

Aram. Olithan mun sydämeni korkein kalleus sinä.

Lea. Mutta perintö kalliimpi on sinulla jälellä wielä: kultainen istuin Jehowan laikutwassa pylväs-salissa, jossa en-telien kanteleet soiwat. Rukoile Aram, rukoile woimaa sielullesi.

Aram. Totisesti! oletpa kohottanut masennettua mieltäni, että kerran wielä tahdon nostaa otsani ylös, waikka nyt ku-wautuufin eteheni elämäni päiwä kuin Rhyhnelten-laaksoissa illan nukkuma paiste. Mutta onhan kowa osani pakoittanut eroa-maan sinusta. Siis hywästi jää! (Ottaa Leaa kädestä).

Lea. Voi murheen hetkeä!

Aram. Ole onnellinen!

Lea. Onnellinen ilman sinua? Ah!

Aram. Seisothan lujana uskossasi Natsaretin mieheen.

Lea. Haasteletko wakaasta mielestä?

Aram. En iltastele juinkaan.

Lea. No, minä hymärrän sun aatoksesi. Mutta tiedä, me voimme olla onnettomat ja kuitenkin onnelliset, toivoossa onnelliset, vaikka kärsiikin sydän tullessa päivän hetken. Onnellinen, onnellinen! vaikka sun jäähyväis-kätesi tempaiseekin kaisen kukkaismehun elämäni kastvoilta pois, että tuoleman kalweilla postilla onneni seisoo, kääntäen filmänsä nykhisyydestä pois, mutta katsoen ihanaiseen kaukaiseen tulevaisuuteen. Onnellinen! Silmä toivon riemua tähnä, mä tähtäilen taitwaan reunaan, waeltaisfani halki ohdakkeisen maan. — Hywästi, ystävänä!

Aram. Hywästi! Minä menen.

Lea. Wiivhy hetki vielä.

Aram. Hetken päästä on isäsi tässä.

Lea. Hän wiipyy hetken vielä.

Aram. Joas tässä fiertelee ympäri kuin toira.

Lea. Se on mun kurja tulewa mieheni.

Aram. Unohdinpa.

Lea. Hywästi, hywästi!

Aram. Niin, ja erottaamme.

Lea. Suo minun uneksua vielä potwellasi lhyhkäinen aika, lhyhkäinen, ei kautvemmin kuin kameli henteänsä wetää. (Waipuu Aramin rintaan) Aram, usko Kristukseen, sillä hän on Israelin Messias. Usko häneen ja sinä olet onnellinen. Aram! (Äänettömyyttä. — Joas tulee perältä).

Kahdeksas kohtaus.

Entiset. Joas.

Joas (eritseen). Haa! Mikä saatanallinen nähty! (Äänensä) Kirous! (Lea wawahtaa ja poistuu Aramista filjahtaen). Jöke alas, Sebaotin tulinen nuoli!

Lea. Joas, kuule minua!

Joas. Pois, katwala kärme, pois!

Aram. Siivostti!

Joas. Siivosttiko? Wai niin. Manaatko minua twielä siivostti nielemään kaitkea tätä, sinä perkele? Ruhjotoon sawtwani sun tuomitun pääsi! (Uktaa häntä sawwallansa).

Lea. Joas, Joas!

Joas. Kuole, ja shökööt sinun korpit!

Aram. (Ryhtyy häneen ja hillitsee häntä). Enpä mieli juuri ottaa vastaan iskuja sun sawwastasi. Hillitse mieltäsi, sinä wääräsäärinen fariseus!

Lea. Woi meitä, woi!

Joas. Pois firotut khyntesi hurstkaan Abrahamin lapsen puhtaasta ruumiista! Hillitä, jä firottu!

Lea. Aram! Joas! Minä rukoilen teitä. (Sakaio ja Ruben tulewat ja erottawat riitelijät).

Yhdeksäs kohtaus.

Entiset. Sakaio. Ruben.

Sakaio. Mitä on tämä? Miksi tappelua rauhallisessa huoneessani? Erotkaat ja tynnytkäät te kurjat wihan lapset! Noo, hiljaa Joas! Haa! olisin nyt sama kuin äsken tästä menthäni, niin wiskaamalla teidät lähettäisin ulos ja wilauttes- sapa molemmat pööriskelittä tuolla kiwisellä tantereella. Mutta, nyt — kiitos Herran — nytpä surkuttelen teitä wihanne wal- lasa. — Joas, Joas, tukeuta kiuffusi; sillä tuo muotosi, kal- wea ja pedollinen, meitä kauhistaa. Puhallathan, sinä hirmui- nen, niinkuin lohikärme shlkien myrkkhä. Joas!

Joas. Eikö eikö ole minulla shytä? Ah! Tietä- kää, wihani on oikea.

Sakaio. Poikani, wiha ei ole täällä oikea milloinkaan. Mutta terro mitä wäärhyttä ja loukkausta olet kärsinyt. Sa-

nokaat, mikä saattoi matkaan riitatelmeen, ja sanoikat totuus, että tiedän lausua oikean tuomion.

Lea. Mun hyvä isäni

Joas. Sallippas minun, tyttö sinä, lausua totuus ensin. Minäpä tässä kannustaja olen, minäpä loukattu mies.

Sakaio. Sano.

Joas. Mutta tullut on kahdeksannen rukoukseni hetki, ja Jehovalle olkoon kunnia ylitse kaikkein. (Lantee polwillensa ja rukooitee). O Herra Abrahamin Jumala, Iisakin Jumala, Jaakopin Jumala, kuule minua! Warjele minua aina saduseusten saastaisuudesta, siitä spitali-taudista, joka meitä polttomerkillä merkitsee helvetin warmaaksi saaliiksi, ja waiwuttaa meidät wii-mein alas tuliseen pässiin! Siitä synnin loasta minua warjele, sinä kaiken kirkkauden lähde! Ah, kuule minua! Minä paastoan niinkuin määrää isäimme laki, minä lakkaamatta sinua rukouilen ja palwelen. Sentähden kuule minua, tue minua, ja wihdoin, kun hetki on tullut, saata minua pyhiesi majoihin! Afeta niin, mutta masenna katwalat sortajani, jotka, niinkuin filjuwat jalopeurat, kähstelewät kantapäisäni, tahtoen minua niellä. Mutta korwenna heidän ruumiinsa ja sielunsa wihasi tulella ijantaittisesa pimehdessä! Kuule minua, Herra, Herra, kuule minua isäimme woimallinen Jumala! Amen. (Rousee ylös).

Sakaio. Mutta mitä on sinulla walittamista?

Joas. Minä kysyn teiltä: oletteko koskaan luvanneet tytärtänne Joakselle avioksi?

Sakaio. Sen olen tehnyt ja sanasfani pyshyn wielä.

Joas. Hyvä! Minä kysyn sinulta, Lea: oletko koskaan luvannut sydäntäsi Joakselle?

Lea. Hetki sitten wakaasti sen lupasin.

Joas. Ja wapaasti?

Lea. Tosi.

Joas. Olemme siis kihlatut?

Lea. Olemme niin.

Joas. Mutta näinpä julistit oman tuomiosi, piikaseni.

Lea. Isä, tosin kerran vielä tahdoin kallistua hänen rinta-hansa. (Joas keskeyttää hänen, karastellen kurkkuaan ja kowasti).

Joas. Herran nimesä ja taitwaan! kuulkaat mitä näkitwät filmäni, astuessani sisään palsami-tarhasta. Ih! makeimmasja, oikein Babelin hekkumallisessa kiemailuksessa he seisoiwat tässä rinta wasten rintaa, hyleillen ja halailten. Ellei tämä ole tosi, niin rewetkään manner mun jalkani alla, ja weskellona kadotkoon Joas!

Sakaio. Suuri Abraham! pitääkö mun uskoman semmoista petollisuutta lapsestani? Oletko niin kewhtmielinen ja huikentelewainen tytär? Onko tämä totta?

Lea. Kallistuin hänen rintaansa, se on tosi; mutta petoksesta oli sydämeni kaukana, waikka tuntuinkin katteralta jäähywäishetki. Niin, jäähywäishetki tämä oli, ja sentähden tahdoin vielä kerran painaa otsani wasten hänen polweansa ja sitten erota hänestä ijäksi. Niin oli asia, ei suurempi eikä wähempi.

Joas. Ah, tyttöseni! jos waan taitaisimme uskoa naisen sanaa, wiekkaan Gewan tyttären puhetta.

Sakaio. Tyttäreni, minä uskon sinua, ja sieluni saa rauhan taas. (Aramille) Toki; tahdonpa hiukan tutkistella sinua, nuorukainen.

Joas. Tutkistella häntä! Mitä vielä? Hän heitettäkään ulos, että koiwet ryskää. Siinähan jo rikosta kyllä, että on hän teidän huoneessanne wastoin kowinta kieltoanne.

Sakaio. Aram, minä toiwon kuulewani totuuden sun huuliltasi.

Aram. Totuuden teille lausui tyttärenne. — Kun siirhytte pois, riensin minä huoneeseen, huolimatta kiellostanne; sillä wätisin mua wiehätti puoleensa soman immen kuwa sydämesäni, tämän ruskean filmän tulinen ja lempeä paiste. — Mutta nytpä toki mun näette tässä wiimeisen kerran, kun tiedän että kaikki toiwoni on mennyt, koska kerran Lea itse on

vapaaſti tarjonnut kätensä Joakselle, ja he ovat ſiis kihlattu pari. Ja tämän tunnusti hän minulle kohta, kieltäen mua koſkaan enään kiehtomasta sydäntänsä ja pyhittäen helläſti, etten atwaiſi enään tämän huoneen ovea. Minä lupasin hänelle mitä hän pyysi, lupasin, yön pimeä murhe kaſtwoillani. Silloin rupeſi hän minua ſuloiſeſti lohduttamaan, ja minä wakuutin hänelle wiimein ottavani thynnydellä waſtaan kohtaloni, ja tarjosin hänelle jäähyväiſiksi käteni. Mutta ſilloin tahtoi hän vielä kerran kallistua potwlleni, ja minä ſallin tapahtua niin, ſillä ſe oli ihanata, enkä katſonut ſitä rikokſeksi. Siinä hän lepäſi, kun hiljaa, niinkuin warjo, läheſtyi meitä kiukkuinen Joas, uhaten ſautwallanſa. Minä päädyin puolustukseen, ja tästä telme, jonka keſkeyttäjäksi riensitte itse. (Sakaio ottaa Aramia kädeltä).

Sakaio. Tertwe ſinä, joka niin jaloſti itseäs taitwutat Herran tahdon mukaan! Mutta ſanonpa ſinulle kuitenkin: unohda tämä huone ja katwahda myöſ tuota toista huonetta, joſsa Leani kohta aſkartelee emäntänä; ſillä läſnä=oloſi ſaattaiſi waan kiuſauſta tyttäreni perheelliſeen elämään. Me eroamme nyt, mutta erotkaamme hſtätwinä, taitwaan nimeſsä erotkaamme niin! Toki: älä poiſtu juuri vielä, waan wiitwy hetki ja huomaa, mitä näet, ja iloitse kansſani; ſillä tänäpänä on tapahtunut Sakaion huoneelle autuus. — Di, Ruben! etkö lausu ſinä ſamoin?

Ruben. Ah, nytpä Ruben, niinkuin hänen iſäntänsäki, aattelee maailmasta toihin, kuin waletessa tämän päitwän. Oliſtetty olkoon Herra Sebaotin armo!

Sakaio. Oliſtetty ainiaan! Hytwän meille, Ruben, että olemme nähneet rauhan ruhtinaan ja kuulleet hänen ſuustanſa autuuden ſanomien taitwaſten taitwahilta! Sentähden wuotaa nyt ſilmistäni lapſen khyneleet. (Peittää ſilmänsä).

Joas. (Eriſſeen) Mitä merkitſee tämä?

Lea. (Läheſtyy iſäänsä) Iſäni, pyhä aatwiſtus pance ſy-

dämeni wapisemaan. Onko niinkuin salaisesti toiwon? Sano, miksi itket?

Sakao. Korkeuden hallitsija, mikä olen minä, ettäs minua muistelet? Tomussa matelewa mato ja kuitenkin sun lapsesi. Uskenpä vielä rhömin turja mammonan taakan alla, ja hmpärilläni wallitsi lewtoton yö; nyt rohkenen katsoa hlös, ja atwoinna on edesjäni taiwas, atwoinna isä Abrahamin helma!

Lea. Eijaa! mun isäni on walinnut parhaan osan, on astunut hurstaksten tielle. Eijaa! nyt soikoot kanteleet ja hui-lut, ilon pauhinasta wapisoot perustat kaikki, ja pyhällä sa-wulla ja tuoksulla tähttyköön huoneemme, niinkuin Jesaias pro-fectan riemun ja kunnian juhlanan ennen. Iloitkaamme! Iloitse, Joas, mun armahani!

Joas. (Karastellen kurkkuaansa) Hiljaa, nainen, hiljaa!

Lea. Iloitse kanssamme autuuden päiwänä! (Lankee isänsä syltiin) Tertwe, isä, tertwe! Ah, Aram! heitä murheen muoto kauwas pois ja anna henkesi lentää leimausten kotihin saakka. Nyt ilo-myrskyn aalto korkealle kähköön, noustoon laine laineen hartioille suutelemaan siipiä kultaisen pillwen, ja asettukoon sitten myrsky taas, asettukoon rauhan tynneksi mereksi, jonka sytyh-desjä itseänsä kuwailee pyhä, kaartawa taiwas. — Mutta terro, isä, terro meille onnessi retki.

Sakao. Armas tyttäreni, riemulla sen teen. Ankara oli hetki, ijankaikkisesti ankara ja kaunis. — Kaupungin por-tilla, lähellä taloani seisoin, ja ihmisjoukko, niinkuin juhlassi-kesti kohisewa wirta, likeni meitä, ja sen keskellä Galilean mat-kamies. Mutta kun kansan paljous mun esti pääsemästä tielle, astuinpa erääseen puuhun hlös, ja sieltä toiwoin häntä nähdäkseni. Helteisesti hohti päiwä, ja puhtaana ja siuisenä kaarteli taitwas tuorten kuffulain hlitse. Hän wiimein ilmesthi esiin tuon punertawan kallion ja wanhan palmun wälistä pitkin hie-taista tietä. — Hän tuli; nuori mies, puettuna liehuwään mantteliin, lähestyi ihanasti kalweilla kastroilla, ja ruskeat ki-

harat häilyivät hänen olkapäillään. Niin hän lähestyi ja ihas-
tufsella seurasi häntä kansan silmät. Mutta nytpä huomasi
hän puussa miehen, katsoi ylös, ja tuntuipa kuin pyhä laine
olisi walellut minun ruumistani. Lempeä tosin oli tämä kat-
santo, mutta wakatwa ja hlewyyttä tähynnä, ja teräwästi sätei-
lewä niinkuin päiwäpaiste, peilin heleästä pinnasta wälähtäessä.
„Sakaio“, hän sanoi, „astu alas, sillä tänäpänä tahdon wie-
railla sun huoneesasi“. Kernaasti, waikka kotwin hämmästyen,
minä rientsin alas; iloisenä hän seurasi minua ja astui huonee-
seni; minun publikanin huoneeseen! Mitä kunnia!

Joas. Kunnia?

Sakaio. Kunnia suuri, mutta suurempi vielä onni, onni
taitwaallinen! Kiireesti walmistin atrian, jota weljellisesti nau-
titimme yhdessä: hän, hänen opetuslapsensa, Ruben ja minä.
Mutta atrioitesamme, mitä pyhää ja korkeata oppia lähti hä-
nen suustansa, suloisimman äänen siitwillä korwahani kannet-
tuna. Hän saarnasi rakkauden laupiaasta Jumalasta, joka ei
tahdo täällä suurimmankaan syntisen kuolemata, ei pahimman-
kaan ihmisen turmiota, waan tahtoo häntä kääntää, parantaa
ja puhdistaa omaksi lapsiksenä. Paastoaminen ja rukouksen ul-
konainen puuha on hänen edesänjä mitätön, mutta puhtautta,
puhtautta, sielun puhtautta hän tahtoo meiltä. Ja kaikille maan
päällä, jotka wilpittömällä sydämellä käystelewät täällä, tun-
nustaen ainoasti Jumalaa korkeudessa, niille kaikille hän lupaa
ijankaikkisen autuuden. — Niin hän opetti, ja oppiansa har-
taasti kuuntelin seurassa hurstasten miesten. Sydämeni wa-
wahteli, kuumeni ja shtthi lopulta kaikkivoittawaan paloon. Ylös,
läpi filmieni khyneiwirran, minä katsahdin pyhään mieheen, ja
hän katsahti minua, niinkuin kirkas taitwas satawan pilwen ää-
reltä meihin katsahtaa, lähettäen toiwon waloa. Niin katsahti
hän, ja hänen postensa hohtitwat kuin tulinen hiili. Ah! sil-
loinpa mun käsitti Jumalan kaikkiwaltias henki, mä nousin ylös,
todistin hänen Messiaaksi, lupasin ustoaa häneen ja hänen woi-

mansa kautta kantaa wanhurskauden hedelmiä. Ja mitä lupasin vielä? — Se nähtäät kohta omilla silmillänne, rakka-himmat hstätwät. (Menee ottamaan lipaastansa).

Lea. Nlistys olkoon Jehowalle, nlistys ja kunnia!

Joas. (Eriksen) Hmk! Mitä tahtoo hän lippaastansa? (Sakaio on kantanut lippaansa pöydälle).

Sakaio. Nht, mun tyttäreni, älä punehdu, kun kuulet totuuden, waan katsahda jalosti maailmaan. Siis kuulkaat: Suurin osa tästä aartestani on wäärhydellä koottu.

Lea. Sentähden wiskatkaa se paino poweltanne pois; waipukoon se köyhien uhri=arkkuun.

Sakaio. Dikein sanottu! — Joas, nyt älä punehdu, Jumalan nimesjä, älä punehdu.

Joas. Sakaio! Malttakaat mieltänne, ihminen, maltta-kaat mieltänne Herran tähden!

Sakaio. Juuri, Herralle tähtän lupaukseni nyt, uhra-ten aarteni köyhille ja kaikille, jotka owat kärsineet wäärhyttä minun kauttani; sillä kalliimpi kuin kaiken maailman aarteet onpi mun sieluni. Nht, arkkuni, on mieleni iloisempi sinusta erotesfani, kuin koskaan ennen, sinua tähttäesjäni. Ruben, sinä aina uskollinen Ruben, ota halttuusi rahat, lue kohta siitä wai-waisille puolet, kahdeksanymmentä penninkiä leskelle Gilgalissa ja neljäymmentä eräälle miehelle Bet=Haramissa, ja vielä monille muille.....

Joas. Heretkää hullut! Heretkää jo!

Sakaio. Älä estele! — Niin; ja monille muille, sitä myhden kuinka muistooni johtuu weijausteni uhrit; ja ne, jotka muistostani owat kadonneet, ne astukoot esiin, todistaen te- foni, ja minä maksan heille takaisin neljänkertaisesti, niinkuin käskee Moseksen laki. Kaikki, kaikki tahdon heille maksaa, niin kauwan kuin kestää arkkuni sisällhs. Ja kun on se tyhjennetty — ja tämä on tapahtuwa pian — he älkööt kuitenkaan heit- täkö toivoansa, waan odottakoot vielä tulewaisuuteni waroista

kärsityn vahinkonsa takaisin. Tämä oli lupaukseni Galilean profeetalle, ja nyt sen tähtän. — Rikas olin siis, mutta nyt olen köyhä ja kuitenkin rikkaampi kuin koskaan ennen. Kiitetty, olkoon Herran nimi!

Lea. Kiitetty, hlistetty tällä hetkellä ihanalla!

Sakaio. Ota arku ja tee minun tahtoni.

Ruben. Että niin on tapahtuva, se tietäkää, herra!

Sakaio. Minä tunnen sinun. Mene ja tee niinkuin sanoin. (Ruben lähtee käymään, mutta Joas, ryhtyen arkuun, estää hänen kulkunsa).

Joas. Seisahdu mies, seisahdu!

Ruben. Mitä ai'ot!

Joas. (Sitistää arkuu väkivaltaisesti vasten rintaansa). Arkukseni pois! Marttet ovat minun, minun, minun ne ovat! Minulle ovat ne määrättyt ja pyhästi luvatut, ja tämä on totinen tosi. Pois!

Ruben. Hellitä sinä twillitty, ja anna minun mennä! (Joas ja Ruben tempailewat arkuu kuki puolellensa).

Sakaio. Joas, Joas oletko mieletön?

Lea. Joas, älä twiritä mun isäni twihaa!

Joas. Huomenlahja, huomenlahja, haa!

Ruben. Mene heltwettiin!

Joas. Muttakaat minua htwät naapurit ja kansalaiset! Sakaio on kadottanut järkensä, eikä tiedä mitä hän tekee. Rientäkää, rientäkää apuun!

Sakaio. Sinä saatat mun sydämeni paisumaan.

Joas. Hän ei tiedä, mitä hän tekee!

Lea. Hän tekee työn otollisen Jumalan ja ihmisten edessä.

Joas. Kuluta on minun!

Ruben. Sinä twalehtelet!

Joas. Minun ihan totisesti!

Sakaio. Mitä? (Ottaa Joasta käsiwarresta ja wiskaisee hänen kiwaasti siwulle). Mene matkaasi, kiusan henki.

Lea. Kiitoksa, isäni! (Ruben wie arkun pois).

Sakaio. Tässä on tapahtuva minun tahtoni, waan ei sinun.

Lea. Kiitoksia, isäni, kiitoksia! — Mutta mitä haaste-
len minä? Ei suinkaan sotwinnon ja rauhan kieltä. Toki: anna
anteeksi, armas Joakseni, lause, jossa puhkesi ilmiin Lean enti-
nen mieli, iloiten toisen wahingosta. Mutta sitä pnyttää hän
sin unohtamaan taas. — Niin teki mun isäni sua kohta, kun
ei woinut toisin tehdä, osoittamatta karmeutta. Tiedä, että
owat hänen silmänsä auvenneet näkemään, minkä ihanan oikeu-
den thön hän nyt rikkaudellansa tekee, thön josta riemuitsee ju-
mala ja enkelit. Sen sanot myös kerran sinäkin, kuultuasi tai-
waan oppia, joka on sotwinnon ja rakkauden ewankelio.

Joas. Saatana sin kielesi naulittkoon kiini, muuttakoon
sin waikka suolapatsaaksi. Huolisinko siitä? Minäkö ottaisin
waimokseni tuon suuren wäärintekijän, koron kiskojan ja war-
kaan tyttären? Siitä warjeltkoon minua armollinen Elohim.
Se on sanani.

Lea. (Eriksään) Mitä ihana sana!

Joas. Koronkiskoja ja waras, sen on hän tunnustanut itse.

Sakaio. Ja kuitenkkin vielä jälkeen tämän tunnustukseni
likistit aiwan rakkaasti mun kultaani sydäntäsi vastaan. Mitä
aattelisin tästä?

Joas. Mitä tahdot. Tyttäresi heitän hiiteen!

Lea. Sinua kiitän, Joas, että päästät minun näistä
kylmistä kahleista. Sua kiitän, wuodattaen ilon lämpöisiä kyy-
neleitä, kiitän sinua siitä, että aukenee jo täällä wienon neito-
sen etehen wapauden maailma. Mitä kultainen päivä!

Sakaio. Suokoon Jumala, ettei Joas, enentäessään rik-
kauttansa, olisi ennättännyt Sakaion wertaiseksi luttwattomain kei-
noin harjoituksessa, sen suokoon Jumala! Toki! wäärin olen
tehnyt, mutta niin ja ehkä julkeammin vielä on tässä tehty
aina kaukaijesta entishydestä saakka. Kuitenkaan tämä ei rah-

tuakaan puolusta minua, ei Jumalan, eikä ihmisten edessä. Ainoastaan katumus ja parannus ja tämän, sekä oikein että väärin kootun, kultani uhraus voi saattaa tehdyn tekemättömäksi jälleen ja lahjoittaa sielulleni rauhan. Ja niin on tapahtuva tänäpäivänä, tällä hetkellä taiwaan äärettömän armon ja voiman kautta. Ja onpa, Herran tietien, tämä päivä tehnyt monella tavalla onnen työn. Se voimallisena viestaimenä jo ajoissa poisti sutvustani vaarallisen ohdakkeen, joka tahtoi juurtua mun tyttäreni tulevaisuuden peltoon. Tämä päivä on selvästi näyttänyt, että ainoastaan huoneeni tavat ja kulta oli se morsian, jota kohden Joas pyrki yli Lean potven riettailla askeleilla. Mutta tänään on hän näyttänyt oikean nahkansa. Hän nyt, kun Sakaion rikkaus on mennyt, hylkää köyhän publikanin ja hänen tyttärensä. Mutta kaikki on hywin!

Lea. Ah! tämä hylkääminen on onneksemme.

Sakaio. Sen tiedän. Häntä et rakasta, vaan Aramia, Aramia. Mutta älä katso enään hänentään puoleensa; sillä sinä olet köyhän miehen tytär. Niin, nytpä nähdään mikä taitvutteli poikien sydämiä huonettani kohden. Oliko se rakkaus? Oliko se ahneus? Sinäpä, mun lapsi raukkani, olet nyt se koetus-kiivi, joka näyttää kumpaisestako metallista otvat heidän sydämensä.

Aram. Hän on se kallis kiivi, jota sieluni lakkaamatta haluaa. Oi, jos hänen omakseni voittaisin, niin kättisin hänet sydämeni sytyhyteen!

Sakaio. Tässä on hän! Kallistu hänen syliinsä, mun Leani, ja ole hänen omansa aina. (Ketää häntä Aramia kohden).

Lea. Mun isäni armahin! (Kallistuu Aramin rintaan).

Aram, sä ihanainen!

Aram. Lea, mun onneni luoja!

Lea. Mitä? Lepääntkö vasten sinun rintaaasi, omana lemmitynnäsi nyt?

Aram. Lepää, ijankaikkisesti lepää siinä!

Lea. Enhän usko onneani, ja tiedän sen warmaaksi kuitentkin. Mikä suloisuus, mikä huimaatwa tuotso pyhien lehtimaja-juhlasta!

Aram. Sydämiemme juhla!

Sakaio. Aram, tämä neito sun ansaitsee ja sinä mhöskin hänen, waikka katoaakin sinun sielusi katsanto maan mustahan multa.

Aram. Maan multa? Wäärin luultu, wallan wäärin! Minä uskon tätä Natfaretin miestä Jumalan walitukse mieheksi; ja tietäkää, että puhun sydämen wilpitöntä kieltä. Ah! en teeskentele, en teeskentele, niinkuin petollinen konna. Miksi tekisin niin? Ollihan jo Lea omani, ennenkuin tunnustin tämän. — Niin, minä uskon häneen.

Sakaio. Riemuitkaamme!

Lea. Riemuitkaamme kaksinkertaisesti!

Aram. Katso, Israelin woimallinen Messias on siinä. — Minkä pidän suurimpana ihmeenä täällä? Sen, että saita wiskaisee kaisen rikkautensa pois niinkuin saastaisen loan. Sitä ei saata aikaan ihmiswoima.

Sakaio. Totisesti ei! Jumalan armo on tehnyt tässä ihmethönsä.

Aram. Kuitentkin; ken poisti mun filmistäni sokeruden sumun? Tertwe sinä kaunoinen Lea! Sun olennostasi on wirannut mun puoleheni pyhä walkeus, jonka loistaessa henkeni filmä on tunkeunut kauwas Jumalamme waltakuntaan.

Sakaio. Selam, mun lapseni, selam! Sinä saatoit mun näkemään autuutemme auringon. Hänen näin ja ikuisen rauhan sain.

Lea. Hänen näin ja tämän kaisen sain. Me kaikkihan nyt kuulumme tuon oikean paimenen lammaislaumaan, ja minä itse, minä olen wielä Aramin iloinen, iloinen, kultainen karitsa! Di, ihanata iltaa! Mun sieluni kärkelepi kuin soidesa tuhannen simbalin, kärkelee ja wäräjää, niinkuin wiikunalehto humi-

see. Kuulkaamme kuulkaamme hiljaista kohinaa, kuin ennen hyminä Eliaan tuulen, joka Herran toi! Ah! kosta olen nähnyt illan näin armahan? Jos sen nähnyt olen, niin olinpä silloin wienoinen lapsi. Ulkona tuolla, toisella puolen kaupungin muureja, mä kesäpäivänä wiitwihin, leikiten palmistossa. Mas pitkin taitwaan lakea wieri säteilewä aurinkoinen lännen kultapilwihin päin, ja lounainen liehtoi ihanasti, liehtoi ja humisi palmujen latwoissa. Niiden warjossa mä hyppelin ja leikkittelin iloisena lapsena, kun kaikui mun kortwiini ääni, kaikui läpi tuulen liepeän wirran, huudellen Deaa, Deaa ja Deaa taas. Ken huuteli siinä? Kenen oli tämä suloisesti helisewä ääni? Ah! silloinpa emoni lemmeäs sisär, nainen mustasiharainen ja hehkuwa kuin punertawa ruusu, lähestyi, huudellen lempilastaan. Hän tuli, kääri mun helmaansa ja lausui: „riennä jo kotihis, riennä mun kansani, kultaseni; siellähän wieraita Mahanaimin kaupungista huoneessamme riemuitsee, ja sinua halaawat he nähdä, syhleillä ja suudella. Tule, mun lapseni, tule!“ Niin hän lausui, mua manttelinsa suojaassa kantaen wasten wiileää ihanata tuulta; ja näkhyä wiimein armas koto. Me astuimme sisään, ja lehtien pyhästä tuoksuista tähttyi sabatin iltana huone. Sisään me astuimme, ja hymyten awasivat mulle helmansa Mahanaimin suloiset wieraat; ja nhtpä sylistä syliin mä kuljin kuin kultainen hempu. Niinpä armaasteltuna lintusena mä naisten warjoisilta potwilta urosten rinnoille ihanassa pyörteessä kiertelin, kunnes lepäsin wiimein tuojani liepeässä helmassa jälleen. Siinä autuaasti mä lepäsin ja katsahdin affunasta läntehen kauwas, ja näin siellä auringon sammutwan loimon, joka, pyhästi hymyten, waiwai hohtawien wuorten taakse. — Tämänkaltainen lapsuuteni ihanin päivä. Ah! siihenpä tahdon werata päivän tämän.

Sakao. Oi mun lapseni, oi kallis sielu! Mikä sydän tynkky sun potwessasi! Tunnenpa äärettömän riemun, katsellesani liekkiä, joka meitä kohtaan silmistäsi leinuua, lämmittäen

herttaisesti. Aram, kuule minua. Aram! (Pidellen Leaa kädestä). Tämä lapsi tuopi sinulle ikuisen onnen.

Aram. (Tarttuu Lean toiseen käteen) Sen tuopi hän, ja siitäpä voin itseäni kutsua onnen pojaksi.

Lea. Kaikki hyvä annetaan meille ylhäältä. — Mutta iloitkaamme!

Aram. Riemuitkaamme! — Joas, minä tiedän, ettet mielly yhdistyä iloomme nyt, waan siirryt meistä kernaammin pois.

Joas. (Griikseen) Niin; miksi seison tässä ja tuijottelen, minä hullu? (Ääneensä) Minä riennän teistä pois ja jätän teille kirouksen. Katso, Jehovan rangaistus! — Astukoon sisääanne perkelein kiljuva lauma, polttava rutto ja spitalitauti, joka kulluttaa ja syö hamaan luihin asti! (Kowalla mörääväällä äänellä, ja paukutellen sauvaa lattiaan) Hamaan luihin asti, hamaan luihin asti! Haa!

Sakaio. Mutta, ole onnellinen sinä!

Lea. Iloinen ja onnellinen ainiaan, weljemme rakas!

Aram. Onnellinen, ja viimein kuollessasi autuas!

Joas. (Hämmästyen) Mitä?

Aram. Onnea sinulle toivon, kaikesta sydämeistäni toivon sitä.

Lea. Kuin keijän lempeä sade, niin tuotakoon onni ja rauha sinulle ja viimein jumalan kunnian loiste!

Sakaio. Jalosti lausuttu, mun tyttäreni! Ah! sun ylevä sielusi meitä kohottaa maan tomusta taivasten korkeuteen! — Niin, onni, autuus ja rauha olkoon viimein meidän kaikkein perintö-osa, kaikkein, kaikkein! (Syleilee Leaa ja Aramia. Joas poistuu kowin aattelewana ja läsi oksalla).

(Gfirippu putoaa).

